

Chcete se posadit do Vln?

13.4.2026 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

Jak vypadá demokracie v prostoru? Odpověď lze zhmotnit třeba právě tak, jak naznačují dva nové objekty před vchodem do univerzitní budovy F. K nahlédnutí nebo rozjímání tam zve návrh pavilonu Vlny - výsledek společné práce studentů architektury z Liberce, slovenských Košic a polské Opole. Vznikla platforma pro debaty nejen o demokracii.

Jedná se o výsledek Blended Intensive Programs (BIP), který byl v březnu zaměřen na návrh a zhotovení experimentálního pavilonu. Několikadenní workshop propojil architektonické přístupy z různých evropských škol a studentům dal unikátní příležitost projít celým procesem od architektonického návrhu až po realizaci.

Demokracie jako prostorová zkušenost

„Hlavním tématem workshopu bylo hledání podoby demokracie v prostoru. V průběhu práce i následných diskusí se ukázalo, že tento pojem lze interpretovat mnoha různými způsoby. Projekt měl za cíl prozkoumat toto téma prostřednictvím návrhu pavilonu, jeho realizace, dokumentace ve formě brožury a filmu a také závěrečné prezentace,“ nastínila spoluorganizátorka BIP Daniela Sabová z Fakulty umění a architektury TUL.

Architektka Sabová měla na starosti skupiny grafiků a dokumentaristů, kteří se věnovali tvorbě publikace, propagačních materiálů a celkové dokumentaci projektu. Spolu s Danielou Sabovou BIP organizoval a workshopy lektorsky vedl architekt Jan Koniček, jenž stál v čele konstrukčního týmu.

Proces započal již měsíc před tím, než vznikly první návrhy - online setkáním všech studentů a pedagogů. Během něj obdrželi studenti a studentky zadání. Utvořili dvojice, z nichž každá měla za úkol navrhnout vlastní pavilon demokracie v prostoru a doplnit jej teoretickou esejí. *„Po osobním setkání v Liberci si studenti své návrhy navzájem představili a následně prostřednictvím demokratického hlasování a diskuse vybrali jeden vítězný návrh, který nakonec společně realizovali,“* popsala Daniela Sabová.

Od návrhu k hotovému dílu během několika dní

Samotný proces realizace byl velmi intenzivní. Na výstavbu pavilonu měli studenti necelé čtyři dny. Úvod workshopu totiž patřil prezentacím, hlasování a diskusím o tom, co pro ně znamená demokracie - jak v prostoru, tak v kontextu jejich domovských zemí. Následně probíhala detailní příprava: řešení konstrukčních detailů, stanovení množství materiálu i plánování harmonogramu.

„Právě tyto fáze považuji za mimořádně hodnotné. Studenti si vyzkoušeli celý proces realizace projektu v menším měřítku - od návrhu přes práci s rozpočtem až po samotnou realizaci. Měli možnost vidět svůj návrh přetavený do reality. Důležitá byla také jejich spolupráce - schopnost diskutovat, argumentovat, rozhodovat se, improvizovat a dělat kompromisy,“ doplnila architektka Sabová.

Autorkami vítězného návrhu, který byl následně dále rozpracován a přizpůsoben pro realizaci, jsou studentky Technické univerzity v Košicích Sofia Jakubová a Lenka Demčáková. Na finální podobě se však podíleli všichni účastníci workshopu.

Anotace k výslednému Pavilonu Vlny a charakteristice demokracie v prostoru říká:

„Tímto způsobem nejsou svoboda projevu a aktivní účast pouze právy – jsou to zásadní odpovědnosti, které udržují rovnováhu a vitalitu demokratické společnosti, stejně jako každá akce v přírodě vyvolává odpovídající reakci. Pokud demokracii chápeme nikoli jako statický systém, ale jako dynamické pole rezonance, pak se architektura stává prostorem, v němž se odehrává. Každý občan vysílá vibrace prostřednictvím svých myšlenek, kritik a snů a veřejný prostor se stává médiem, jímž se tyto vlny šíří. Architektura tuto aktivitu nejen obsahuje – formuje ji, zesiluje, odráží, zjemňuje nebo soustřeďuje vznikající interakce.“

Pavilony dnes přirozeně doplňují prostor před budovou F a podle autorů workshopu práce splnila účel: *„Myslíme, že objekty u vstupu působí, jako by tam patřily odjakživa. Tomuto místu chyběla jednoduchá věc – možnost si sednout. Vlny jsou velmi dobře využívány. Pravidelně vidíme skupiny studentů a nejen je, jak tam během přestávek sedí nebo leží a tráví čas spolu. Účel byl naplněn. Doufáme, že tam bude vznikat mnoho rozhovorů – o všem, včetně demokracie“*

Vlny ještě nemají určeno datum „derniéry“. *„Doufáme však, že tam vydrží co nejdéle. Jsme přesvědčeni, že instalace tohoto charakteru pozitivně ovlivnila využívání tohoto předprostoru,“* uzavírají autoři architektonického BIPu.

Krátký dokument o projektu

„BIPy jsou u studentů populární a studující se aktivně účastní,“ doplňuje proděkanka FUA TUL pro vnější a zahraniční vztahy Blanka Kirchner. V průběhu dubna plánuje Katedra umění FUA TUL BIP Visual Art, jenž se zaměří na současné umění. Program mimo jiné obsahuje workshop s německým umělcem Johannesem Deimlingem.

Dále bude probíhat představení umělecké tvorby zapojených umělců (Art Talk) v Kulturním centru Linserka (21. dubna), kde také proběhne závěr BIP formou výstavy uměleckých projektů – 24. dubna.

„FUA se aktivně zapojuje také do BIPů jako partner, například TU Bratislava, či FHS Drážďany. Studenti samozřejmě využívají také nabídku RUN-UE,“ dodává proděkanka Kirchner.

Adam Pluhař

<https://tuni.tul.cz/a/chcete-se-posadit-do-vln--167467.html>